

V Bruselu dne 19.12.2017
COM(2017) 787 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ A EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU**

Balíček týkající se zboží: Posilování důvěry v jednotný trh

1. POSILOVÁNÍ JEDNOTNÉHO TRHU SE ZBOŽÍM

Jednotný trh se zbožím je jedním z největších úspěchů Evropské unie. V roce 2018 oslavíme jeho 25. výročí. Jeho základem je důvěra – mezi spotřebiteli, podniky i orgány. Spotřebitelé musí důvěřovat tomu, že výrobky, které kupují a používají, jsou bezpečné. Podniky musí být schopny věřit tomu, že existují rovné podmínky, kdy pravidla platí pro všechny a chrání každého stejně. Na podporu podnikání a vytváření pracovních míst by měly být od byrokracie osvobozeny zejména malé a střední podniky. Důvěra umožnila nebývalou integraci trhů v EU a byla a je základem hospodářského růstu. Samotná přidaná hodnota průmyslu vzrostla v EU-27 od roku 2009 v reálném vyjádření o 25 % (v EU-28 o 23 %). Její podíl jakožto část hospodářství se proto od roku 2009 až do dnešní doby podstatně zvýšil, a to z 15,5 % (14,7 % v EU-28) na 17,1 % (16,1 % v EU-28)¹.

Jak je zdůrazněno ve strategii pro jednotný trh², EU i jednotný trh se musí přizpůsobovat měnícímu se prostředí. Překážky na výrobových trzích i na trzích služeb omezují výkonnost, produktivitu a konkurenceschopnost evropského hospodářství. Podniky mají často pocit, že je dusí zastaralé a nadměrně zatěžující předpisy a že nedokáží nalézt potřebné informace. Vytvoření skutečně rovných podmínek brání také nedostatečné respektování pravidel EU pro výrobky.

Evropský parlament a Evropská rada schválily cíle strategie pro jednotný trh a vyzvaly Komisi, aby odstranila zbývající překážky a usnadnila řešení³. Z agendy lídrů vyplývá, že Evropská rada v březnu 2018 přezkoumá pokrok, jehož bylo dosaženo s ohledem na cíle stanovené pro rok 2018 ve strategiích pro jednotný trh⁴.

V případě jednotného trhu se zbožím přetrvávají zejména dva strukturální nedostatky, jimiž je třeba se urychleně zabývat, aby bylo možno využít plně jeho potenciál a odůvodnit důvěru. Potenciál existuje, spotřebitelé, podniky i orgány jsou připraveni; musíme jen zajistit potřebné prostředí k jeho využití.

První strukturální nedostatek jednotného trhu se zbožím souvisí s vymáháním harmonizovaných pravidel EU týkajících se bezpečnosti výrobků. Navzdory dalekosáhlým bezpečnostním pravidlům existuje dosud na trhu příliš mnoho nebezpečných a nezákonných výrobků. Tyto výrobky vedou u spotřebitelů k vážným rizikům. Spotřebitelé nezískají za své peníze náležitou protihodnotu a mohou být vystaveni zdravotním rizikům. Nedostatečné vymáhání pravidel EU pro výrobky by nemělo vést k neoprávněnému zvýhodňování těch, kdo se záměrně snaží obcházet základní bezpečnostní pravidla. Komise nedávno přijala opatření s cílem zlepšit donucovací opatření v případě porušování práv duševního vlastnictví⁵. Je však načase učinit více k zajištění dodržování předpisů. Na trhu o velikosti jednotného trhu musí

¹ Zdroj Eurostat (údaje za rok 2016 jsou předběžné). Tyto údaje zahrnují výrobu, těžební průmysl a odvětví veřejných služeb. Nezahrnují podnikatelské služby a stavebnictví, jež jsou však úzce spojeny s průmyslem EU, zejména vzhledem k rostoucí úloze hodnotových řetězců a servitizace.

² COM(2015) 550 final, Zlepšování jednotného trhu: více příležitostí pro lidi a podniky, 28.10.2015.

³ Evropský parlament, usnesení o strategii pro jednotný trh ze dne 26. května 2016, P8_TA(2016)0237; závěry Evropské rady, 15. prosince 2015.

⁴ Evropská rada, Agenda lídrů, <http://www.consilium.europa.eu/media/21594/leaders-agenda.pdf>, říjen 2017.

⁵ Viz balíček v oblasti duševního vlastnictví, který Komise přijala dne 29. 11. 2017 a který obsahuje řadu opatření, a zejména sdělení o vyváženém systému vymáhání práv duševního vlastnictví, který odpovídá dnešním společenským výzvám (SWD(2017) 430 final).

donucovací orgány v členských státech při účinném a rychlém odstraňování nebezpečných výrobků z trhu náležitě spolupracovat.

Druhý strukturální nedostatek se týká výrobků, na něž se nevztahují harmonizovaná pravidla EU pro bezpečnost výrobků, nebo na něž se tato pravidla vztahují pouze částečně, například v oblasti nábytku, stolního nádobí nebo některých stavebních výrobků. Takové výrobky mohou být v jednom členském státě považovány za bezpečné a v souladu s veřejným zájmem, v jiném členském státě se však mohou při přístupu na trh potýkat s problémy. Vzhledem k vnitrostátním specifikům mohou existovat oprávněné rozdíly. Případné odmítnutí by však mělo být řádně odůvodněno a objasněno na základě zájmů veřejného pořádku. Za účelem lepšího pochopení a konečného překonání překážek přístupu těchto výrobků na trh by měla být nabízena pomoc. Je třeba zlepšit obchodní příležitosti, a to je relevantní zejména pro malé a střední podniky.

Komise proto dnes navrhuje „balíček týkající se zboží“, který se bude těmito nedostatky komplexně zabývat s cílem zlepšit fungování jednotného trhu se zbožím. Tento balíček obsahuje dva ambiciózní legislativní návrhy. První z nich se zaměřuje na posílení dodržování a vymáhání pravidel EU pro výrobky⁶. Druhý má vylepšit a usnadnit využívání vzájemného uznávání na jednotném trhu⁷. „Balíček týkající se zboží“ doplňuje zpráva o fungování směrnice (EU) 2015/1535 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti v letech 2014 až 2015⁸, zpráva o provádění nařízení (ES) č. 765/2008⁹, jakož i opatření „měkkého“ práva objasněná v tomto sdělení, která mají vybudovat důvěru v jednotný trh.

2. DŮVĚRA VE VYMÁHÁNÍ PRAVIDEL EU PRO VÝROBKÝ

Základem jednotného trhu se zbožím je bezpečnost spotřebitelů a ochrana životního prostředí. V rámci EU jsme se dohodli na společných bezpečnostních a environmentálních pravidlech, která nás mají chránit před bezpečnostními riziky, znečištěním a škodami na životním prostředí. Přesto však bylo mnoho spotřebitelů při nákupu automobilu s naftovým motorem vědomě a úmyslně uvedeno v omyl. Automobily bohužel nebyly jediným zbožím, u něhož došlo k nekalé hospodářské soutěži v důsledku obcházení pravidel. V Evropě se každý den prodává vysoký počet nebezpečných výrobků. To sahá od nesprávně označených výrobků až po výrobky, které představují vážná rizika pro zdraví nebo životní prostředí. V letech 2011

⁶ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla a postupy pro dodržování a vymáhání harmonizačních právních předpisů Unie týkajících se výrobků a kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 305/2011, (EU) č. 528/2012, (EU) 2016/424, (EU) 2016/425, (EU) 2016/426 a (EU) 2017/1369 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/42/ES, 2009/48/ES, 2010/35/EU, 2013/29/EU, 2013/53/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU, 2014/68/EU a 2014/90/EU. (COM(2017) 795).

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady o vzájemném uznávání zboží uvedeného v souladu s právními předpisy na trh v jiném členském státě (COM(2017) 796).

⁸ Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o fungování směrnice (EU) 2015/1535 v letech 2014 až 2015 (COM(2017) 788).

⁹ Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o provádění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 ze dne 9. července 2008, kterým se stanoví požadavky na akreditaci a dozor nad trhem týkající se uvádění výrobků na trh a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 339/93 (COM(2017) 789).

až 2017 došlo přibližně k 2 500 incidentů, kdy musely být nelegální výrobky staženy z trhu¹⁰. A to je pravděpodobně jen špička ledovce.

Pravidla EU pro výrobky se vztahují na velký podíl výrobků v EU. Jejich hodnota činí 2 400 miliard EUR a vyrábí a distribuuje je přibližně 5 milionů podniků. Pravidla EU umožňují, aby se výrobky pohybovaly volně v celé Unii, přičemž je současně zajištěna vysoká úroveň ochrany životního prostředí, zdraví a bezpečnosti. U mnoha odvětví, jako jsou hračky a elektrická zařízení, má EU efektivní, nebyrokratické způsoby umožňování přístupu na trh. Pro fungování jednotného trhu jsou zapotřebí rovné podmínky pro podniky s jasnými pravidly a vysokou úrovní ochrany spotřebitele. Na základě přísných pravidel schválených na úrovni EU již bylo důvěry a rovných podmínek dosaženo v jiných odvětvích, jako jsou potraviny, zdraví rostlin nebo zdraví zvířat.

Rovněž žijeme ve světě, který je v rostoucí míře ovlivňován společenskými změnami, jako je globalizace a digitalizace. Výrobní a distribuční řetězce v celé EU jsou stále propojenější. Na druhou stranu, vnitrostátním orgánům dozoru nad trhem chybí zdroje a jejich činnost je omezena na území daného členského státu. Při vymáhání předpisů potřebujeme evropskou perspektivu. Šetření zahájená v jednom členském státě příliš často končí na jeho hranicích. K překonání tohoto rozporu musí být dozor nad trhem důsledný bez ohledu na to, zda je výrobek zhotoven mimo EU či v EU nebo zda je zakoupen on-line či off-line.

V souladu s ostatními iniciativami EU, jako je strategie průmyslové politiky¹¹, strategie pro jednotný digitální trh¹² a její přezkum v polovině období¹³ a akční plán pro řízení rizik v oblasti cel¹⁴, proto Komise navrhuje zintenzivnit **vymáhání společných bezpečnostních pravidel EU**. Spotřebitelé musí opět nabýt důvěry v to, že zboží, které pořizují on-line či off-line, je bezpečné. Vyskytnou-li se problémy, musíme mít náležitý rámec pro řešení rizik a obnovení rovných podmínek.

Smyslem jednotného trhu se zbožím je vytvářet ekonomické příležitosti, podporovat konkurenceschopnost a zajistit, aby byla EU schopna vypořádat se s problémy světového hospodářství. Jak bylo zdůrazněno v diskusním dokumentu Komise o využití potenciálu globalizace, EU musí jednat a znovu nastolit rovné podmínky s důsledným vymáháním pravidel EU¹⁵. Na otevřeném jednotném trhu mají pravidla chránit bezpečnost občanů EU. Tento trh může náležitě fungovat pouze tehdy, lze-li zaručit vysokou úroveň důvěry v tuto ochranu. Důsledné vymáhání je nezbytné k zajištění toho, aby k hospodářské soutěži docházelo mezi vyhovujícími výrobky, a nikoli mezi vyhovujícími a nevyhovujícími výrobky.

a) Inteligentní vymáhání předpisů na jednotném trhu bez hranic

Dozor nad trhem oprávněně zajišťují členské státy. Mají totiž nejlepší předpoklady ke sledování svých trhů a v případě potřeby k ukládání sankcí, jelikož jsou nejbližší případným incidentům, jako první reagují a jsou nejlépe obeznámeny se svým národním hospodářstvím.

¹⁰ Zdroj: RAPEX. Tento počet zahrnuje pouze výrobky, na něž se vztahují harmonizační právní předpisy EU.

¹¹ COM(2017) 479 final, Investice do inteligentního, inovativního a udržitelného průmyslu: Obnovená strategie průmyslové politiky EU.

¹² COM(2015) 192 final, Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě.

¹³ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/digital-single-market-mid-term-review>

¹⁴ COM(2014) 527 final, Strategie a akční plán EU pro řízení rizik v oblasti cel: čelit rizikům, posilovat bezpečnost dodavatelského řetězce a usnadňovat obchod.

¹⁵ Evropská komise, *Diskusní dokument o využití potenciálu globalizace*, 10. května 2017.

Čistě vnitrostátní vymáhání však nestačí. Existuje více než 500 různých orgánů dozoru nad trhem (od 1 po více než 200 na členský stát), které dohlíží na jeden jednotný trh s konkrétními výrobky. Podniky jsou většinou usazeny jinde než orgán dozoru nad trhem, který problém zjistí. To vede k potížím, pokud jde o určení použitelných právních předpisů a příslušnosti, přístup ke spravedlnosti a vymáhání rozhodnutí. Nepoctiví dodavatelé této roztržičnosti trhu v současnosti zneužívají, na úkor bezpečnosti spotřebitelů a výrobků.

Navzdory ochotě jednat na vnitrostátní úrovni je vymáhání na jednotném trhu se zbožím často omezeno nedostatkem zdrojů (zaměstnanci, rozpočet, laboratorní kapacita) a nedostatečnou koordinací a výměnou. Nepoctiví obchodníci mohou na uvádění nebezpečných výrobků na trh vydělat peníze, zaplatit účet však musí orgány, například uhradit zničení nebezpečných výrobků. Na integrovaném jednotném trhu se zbožím musí být proto činnost vnitrostátních orgánů při kontrole nebezpečných výrobků lépe koordinována, aby se nepoctiví obchodníci nemohli ukrýt za hranicemi a aby reakce na nedodržování pravidel EU byla v celé Unii jednotná.

Tento balíček proto představuje velký krok směrem k inteligentnějšímu vymáhání předpisů, který doplňuje a v případě potřeby posiluje stávající a budoucí harmonizační právní předpisy Unie¹⁶:

Donucovací orgány budou vzájemně úžeji spolupracovat prostřednictvím **ústředních styčných úřadů**. Usnadní se využívání důkazů, zpráv o zkouškách a rozhodnutí jiného členského státu. Bude se předpokládat, že je-li zjištěno, že výrobek nesplňuje pravidla EU pro výrobky v jednom členském státě, lze důkazy a rozhodnutí předat jinému členskému státu, aby se usnadnilo vymáhání v celé EU.

Opatření proti nevyhovujícím výrobkům mohou být účinná pouze tehdy, pokud orgány **sdílejí více informací o šetřeních a nelegálních výrobcích**. K usnadnění činnosti orgánů v oblasti vymáhání bude Komise intenzivněji usilovat o to, aby se zajistilo společné shromažďování poznatků mezi donucovacími orgány a sbližování jednotlivých nástrojů IT, jako je systém rychlého varování pro nebezpečné nepotravinářské výrobky (RAPEX) a informační a komunikační systém pro dozor nad trhem (ICSMS).

Společné chápání problémů, s nimiž se dozor nad trhem potýká, by mimoto měly zajistit spolehlivé **ukazatele dozoru nad trhem**.

Vnitrostátní donucovací orgány získají při koordinaci a plnění svých úkolů větší podporu. Bude zřízena **síť Unie pro shodu výrobků**. Tato síť bude při společných šetřeních poskytovat administrativní podporu, jež je zapotřebí ke koordinaci donucovacích opatření více než 500 vnitrostátních orgánů. Síť orgánům umožní spojit své znalosti, organizovat výměny úředníků, vytvořit společný zpravodajský přehled a navrhnout účinné metody pro cílenější kontroly na základě rizik. Zajistí rovněž standardní odbornou přípravu inspektorů a poskytne pomoc při společném zadávání veřejných zakázek na kapacity pro testování výrobků. Síť dá doзору nad trhem společnou evropskou perspektivu, která je na společném evropském trhu

¹⁶ V souladu se zásadou *lex specialis* by se měl návrh nařízení o vymáhání použít pouze tehdy, neexistují-li zvláštní ustanovení se stejným cílem, stejné povahy nebo se stejným účinkem v jiných stávajících či budoucích pravidlech obsažených v harmonizačních právních předpisech Unie. To je zvláště relevantní v případě právních předpisů Unie, které se vztahují na prekursory drog, zdravotnické prostředky, diagnostické zdravotnické prostředky *in vitro* atd.

nezbytná. Bude však plně dodržena subsidiarita. Konkrétní rozhodnutí budou u obchodníků vymáhat samotné vnitrostátní orgány dozoru nad trhem.

Zásadní je též **užší spolupráce mezi podniky a donucovacími orgány**. Obě strany si musí navzájem důvěřovat. Předpokládají se tyto oblasti užší spolupráce:

- Informace o shodě: výrobci zastávají názor, že by v případě podezření, že jejich výrobky neodpovídají pravidlům, měli být kontaktováni jako první. Tak mohou okamžitě zasáhnout, rozptýlit nedorozumění nebo v případě potřeby přijmout nápravná opatření. Rovněž vědí, zda je dotyčný výrobek prodáván i jinde. Většina výrobců, kteří prodávají v Unii, již má zástupce, jehož lze snadno kontaktovat. Tento osvědčený postup se stane povinným¹⁷.
- „Dohody o partnerství pro dodržování předpisů“ uzavřené s místními orgány podnikům umožní přístup k poradenství v otázkách týkajících se dodržování předpisů.
- Podniky a orgány mohou uzavřít „memoranda o porozumění“ týkající se společných projektů k určení nevyhovujících výrobků¹⁸.
- Jelikož prevence a vymáhání jdou spolu ruku v ruce, mohou si podniky v EU a z celého světa vyžádat poradenství v oblasti regulace od vnitrostátních „kontaktních míst pro výrobky“¹⁹.

Aby byl zajištěn bezpečný a fungující jednotný trh, musí si být podniky a spotřebitelé vědomi pravidel a mít informace, které potřebují, aby mohli reagovat a přizpůsobit se. **Orgány dozoru nad trhem budou muset svá zjištění zveřejňovat**, zejména v případě, omezí-li uvádění určitých výrobků na trh.

b) Vymáhání na vnějších hranicích

Spotřebitelé by měli u zboží vyrobeného v EU i mimo EU očekávat stejnou úroveň ochrany. V globalizovaném světě je stále problémem zajistit, aby i dovážené výrobky splňovaly požadavky EU a aby v důsledku porušování pravidel EU nedocházelo k nekalé hospodářské soutěži. Dovážené výrobky by měly být v zásadě zkontrolovány při vstupu na jednotný trh. Obrovský objem dovozu však neumožňuje zkontrolovat veškeré zásilky. V roce 2015 pocházelo více než 30 % veškerého zboží na trzích EU z dovozu. Jejich odhadovaná hodnota činila téměř 750 miliard EUR²⁰.

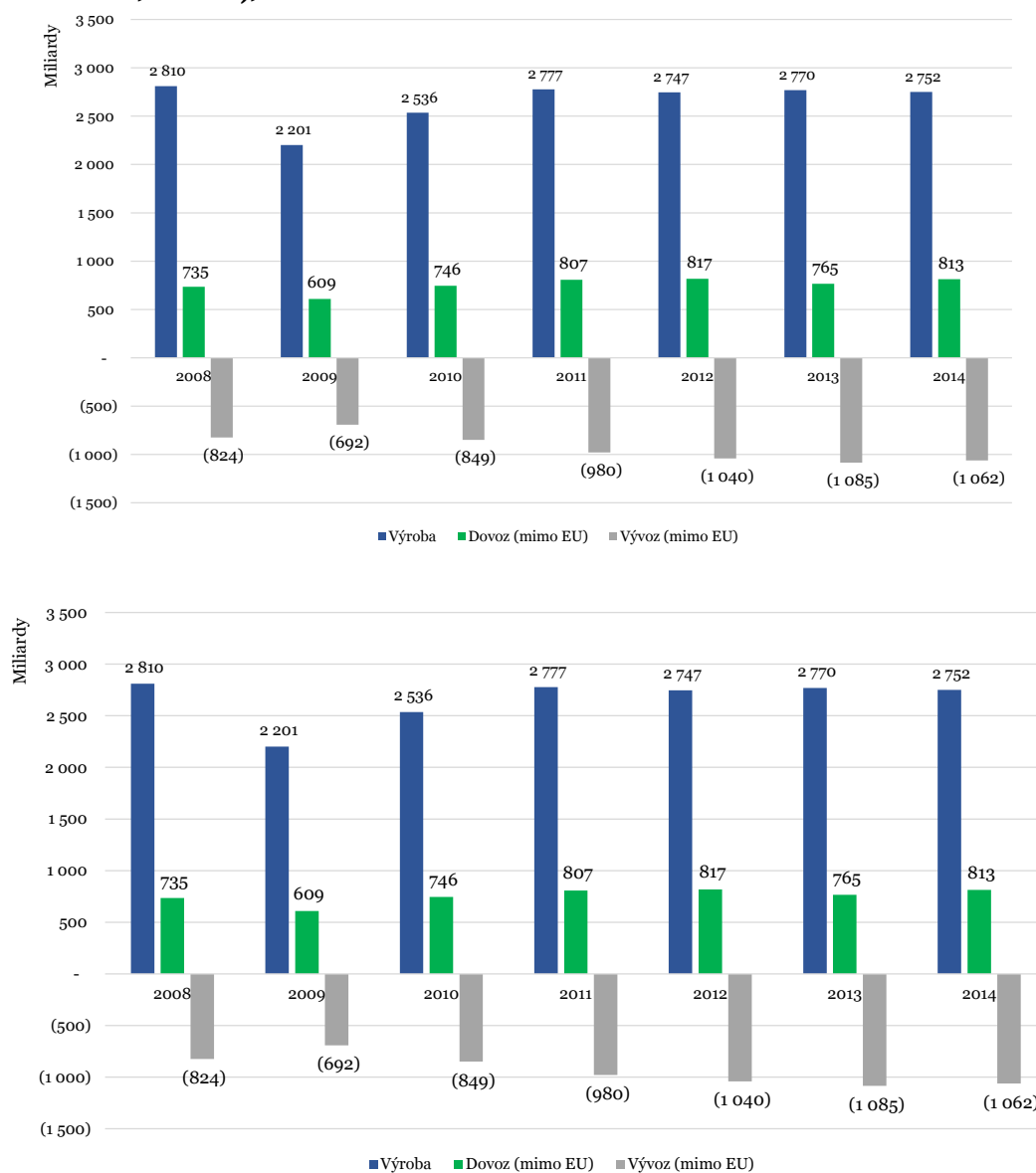
¹⁷ Výrobek může být dodáván na trh pouze tehdy, je-li osoba, která je odpovědná za informace o shodě, usazena v Unii a orgány dozoru nad trhem ji mohou přímo kontaktovat. Touto osobou může být výrobce, dovozce či jakýkoli jiný hospodářský subjekt pověřený výrobcem, který uchovává požadovanou příslušnou technickou dokumentaci týkající se výrobku, případně včetně EU prohlášení o shodě, a na žádost ji předloží orgánům dozoru nad trhem.

¹⁸ Memoranda o porozumění se mezi partnery z oblasti průmyslu používají v souvislosti s porušováním práv duševního vlastnictví, viz sdělení Komise o vyváženém systému vymáhání práv duševního vlastnictví, který odpovídá dnešním společenským výzvám (SWD(2017) 430 final), s. 8–9.

¹⁹ https://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/free-movement-sectors/mutual-recognition/contacts-list_cs

²⁰ SWD(2017) 466 – Pracovní dokument útvarů Komise, posouzení dopadů – průvodní dokument k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla a postupy pro dodržování a vymáhání harmonizačních právních předpisů Unie týkajících se výrobků a kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 305/2011, (EU) 2016/424, (EU) 2016/425, (EU) 2016/426 a (EU) 2017/1369 a směrnice Evropského parlamentu

Obchod s harmonizovanými výrobky: prodaná produkce a obchod se třetími zeměmi (2008–2015, EU-28), v miliardách EUR

Zdroj: Prodcom – statistiky podle výrobků, EUROSTAT (2016).

Pravidla vymáhání předpisů na vnějších hranicích je nutno přizpůsobit novým skutečnostem 21. století, včetně rostoucího počtu prodejů on-line, a novému celnímu kodexu Unie.

Nový návrh přizpůsobuje stávající právní rámec novým celním předpisům. Stanoví větší jasnost ohledně kontrol výrobků vstupujících do EU a koordinace a spolupráce mezi celními orgány a orgány dozoru nad trhem.

a Rady 2009/48/ES, 2010/35/EU, 2013/29/EU, 2013/53/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU, 2014/68/EU a 2014/90/EU.

Dovozcům rovněž přináší jednodušší administrativu. Důvěryhodné podniky budou využívat mírnějších kontrol, a orgány budou tudíž moci soustředit své úsilí tam, kde je ohrožení bezpečnosti výrobků největší.

Mají-li donucovací orgány pochybnosti ohledně legality určitého výrobku, **pozastaví propuštění do volného oběhu** v EU do doby, dokud neobdrží příslušné důkazy, že výrobek může být v EU prodáván.

c) Akreditace a označení CE

Zatímco stávající pravidla pro dozor nad trhem je třeba zlepšit, pravidla EU týkající se akreditace a označení CE prokázala, že fungují přiměřeně. K tomuto sdělení je připojena zpráva, která zdůrazňuje význam náležitě řízeného a spolehlivého systému akreditace a posuzování shody, který podporuje politiku EU a posiluje důvěru v bezpečnost výrobků.

3. JEDNOTA V ROZMANITOSTI NA JEDNOTNÉM TRHU SE ZBOŽÍM: VZÁJEMNÉ UZNÁVÁNÍ

Neexistují-li společná pravidla EU pro výrobky, například v oblasti předmětů pro péči o děti nebo registračních pokladen, měla by zásada vzájemného uznávání zajistit, že výrobek, který je uveden v souladu s právními předpisy na trh v jednom členském státě, může být prodáván i v jakémkoli jiném členském státě, pokud je bezpečný a respektuje veřejný zájem²¹. V současnosti se však podniky až příliš často nemohou pro účely přístupu na trhy v rámci EU na vzájemné uznávání spolehnout. Zejména malé a střední podniky hlásí vážné potíže, pokud se za účelem prodeje výrobků v jiném členském státě snaží na vzájemné uznávání spolehnout. Členské státy zavádějí dodatečné požadavky a zdvojování testování, což zbytečně zvyšuje byrokracii a náklady. Hospodářské subjekty tím přichází o úspory z rozsahu, které jednotný trh nabízí, pro spotřebitele rostou ceny a ke škodě všech tím klesá obchod²².

Vnitrostátní orgány často nemají důvěru v úsudek orgánů z ostatních členských států, což má za následek dodatečné požadavky a zdvojování testování, a zbytečně tudíž zvyšuje byrokracii a náklady. Napadení rozhodnutí, která odmítají či omezují přístup na trh, u soudů je navíc pro hospodářské subjekty zdlouhavé a nákladné. Podniky proto čelí neodůvodněným nákladům, jelikož musí své **výrobky přizpůsobit** požadavkům několika vnitrostátních trhů, a potýkají se s **prodlevami při vstupu na trh a přicházejí o příležitosti**. To postihuje zejména malé a střední podniky²³.

To se musí změnit. Stávající systém může a musí být zlepšen. Komise proto navrhuje posílit a vyjasnit stávající příležitosti a usnadnit přístup na trh.

Cílený přístup založený na spolupráci bude uplatňován rovněž s ohledem na provádění směrnice (EU) 2015/1535 o transparentnosti jednotného trhu. Tato směrnice představuje

²¹ K těmto zájmům patří například: veřejná mravnost, veřejný pořádek nebo veřejná bezpečnost; ochrana zdraví a života lidí, zvířat nebo rostlin; ochrana národního kulturního pokladu, jenž má uměleckou, historickou nebo archeologickou hodnotu, nebo ochrana průmyslového a obchodního vlastnictví.

²² Viz rovněž: „*The Cost of Non-Europe in the Single Market*“, „*Cecchini Revisited*“, *An overview of the potential economic gains from further completion of the European Single Market*“ (Náklady vyplývající z neexistence společného evropského postupu v oblasti jednotného trhu – Revize Cecchiniho zprávy – Přehled potenciálních hospodářských přínosů vyplývajících z dalšího budování jednotného evropského trhu), [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/510981/EPRS_STU\(2014\)510981_REV1_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2014/510981/EPRS_STU(2014)510981_REV1_EN.pdf)

²³ Tamtéž.

důležitý nástroj při předcházení překážkám pro výrobky, které nejsou harmonizovány, nebo které jsou harmonizovány pouze částečně. Členské státy mají povinnost oznámit veškeré návrhy právních předpisů týkajících se těchto výrobků, aby bylo možno překážkám zabránit předem. V souladu s výsledky zprávy o provádění směrnice, která je také dnes zveřejněna, je zapotřebí, aby Komise a členské státy potíže řešily v časnější fázi a zaměřily se na problémy, které jsou nejrozšířenější, a na oblasti, které jsou v členských státech hospodářsky nejvýznamnější.

a) Zajištění náležitého fungování

Zásada vzájemného uznávání u zboží je odvozena ze Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU)²⁴. Tuto zásadu opakovaně prosazuje a posiluje Soudní dvůr Evropské unie. Stávající rámec se však neukázal jako dostatečný k zajištění jednotného a účinného uplatňování. Navrhuje se proto nahradit **nařízení o vzájemném uznávání**²⁵ **novým nařízením**, které vyjasňuje a zjednodušuje postupy, jež mají podniky a orgány veřejné správy dodržovat.

Přístup na trh založený na vzájemném uznávání by měl být odmítnut pouze tehdy, je-li v sázce oprávněný a přiměřený veřejný zájem. Je-li v současnosti odmítnutí přístupu na trh neoprávněné či nepřiměřené, je jediným způsobem napadení tohoto rozhodnutí napadení u vnitrostátních soudů. Tyto procesy jsou zdoluhavé a nákladné a neuspokojují zvláštní potřeby vzájemného uznávání. Napadení rozhodnutí o odmítnutí přístupu na trh může pro jeden výrobek a trh stát od 10 000 EUR do 100 000 EUR. Podniky uvádějí, že to představuje největší překážku hladkého fungování systému vzájemného uznávání. V mnoha případech podniky své výrobky nakonec raději s dodatečnými náklady přizpůsobí (s odpovídajícími náklady, které tím vzniknou spotřebitelům, a s odpovídající ztrátou pro výkonnost evropského hospodářství), než aby čelily nejistým výsledkům.

Nový návrh týkající se vzájemného uznávání zavádí **postup řešení problémů**, který má poskytnout účinné opravné prostředky a obnovit důvěru ve vzájemné uznávání. Nejprve se bude usilovat o smírná a praktická řešení **využitím stávajících mechanismů sítě SOLVIT**. Pokud dialog neuspěje, může v dané věci zasáhnout Komise vydáním stanoviska a případně doporučeními, aby stranám napomohla při řešení dané záležitosti. Podniky a vyvážející členské státy tak budou za několik týdnů či měsíců vědět, co mají očekávat, místo aby na uznání svých výrobků a právních předpisů ze strany ostatních členských států čekaly roky. V případě zjištění systémových problémů v určitých odvětvích bude moci Komise navíc strategicky uplatnit své donucovací pravomoci podle článku 258 SFEU.

V současnosti musí podniky prokázat, že se jejich výrobek již prodává jinde v EU, chtějí-li dosáhnout vzájemného uznání. Rozsah důkazů požadovaných orgány sahá od pouhé faktury po prohlášení členského státu, že je výrobek uveden na trh v souladu s právními předpisy. S cílem pomoci podnikům prokázat, že jejich výrobek již splňuje požadavky jiného členského státu, ujistit orgány a usnadnit přeshraniční spolupráci navrhujeme nové jednoduché dobrovolné **„prohlášení o vzájemném uznávání“**, které vyplní hospodářské subjekty a které sníží administrativní zátěž.

²⁴ Články 34 a 36 Smlouvy.

²⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 764/2008 ze dne 9. července 2008, kterým se stanoví postupy týkající se uplatňování některých vnitrostátních technických pravidel u výrobků uvedených v souladu s právními předpisy na trh v jiném členském státě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 3052/95/ES (Úř. věst. L 218, 13.8.2008, s. 21).

Subjekty, které jsou zapojeny do vzájemného uznávání, spolu dostatečně nekomunikují. Důvodem je často skutečnost, že pravomoci a povinnosti s ohledem na konkrétní předpisy jsou rozptýlené, což u těchto (často velmi technických) záležitostí ztěžuje orientaci. Usilujeme proto o posílení **kontaktních míst pro výrobky jako komunikačního kanálu pro vzájemné uznávání**²⁶. Aby byla tato kontaktní místa snadno rozpoznatelná, mohla by být vytvořena společná vizuální identita. Bude posílena **přeshraniční spolupráce mezi kontaktními místy**. Vzájemné kontakty orgánům umožní on-line platforma.

b) Větší spolupráce a větší důvěra

Pro náležité fungování vzájemného uznávání je zapotřebí spolupráce a důvěra. Ty pomohou zajistit vzájemné pochopení rozdílných vnitrostátních přístupů a obav. Podporu přinesou **výměny úředníků**, kteří působí v obzvláště problematických odvětvích, jako jsou stavební výrobky. Aby vzájemné uznávání fungovalo, bude Komise rovněž újeji spolupracovat s **konkrétními zeměmi a odvětvími**.

Komise blíže posoudí možné přínosy plynoucí pro podniky a orgány veřejné moci z dalšího rozvoje **stávajícího seznamu výrobků pro vzájemné uznávání**²⁷.

Aby vnitrostátní orgány vzájemné uznávání více využívaly a přistupovaly k němu s větší důvěrou, pokusí se také Komise úsilím v oblasti cílené odborné přípravy zvýšit informovanost vnitrostátních orgánů o tom, jak vzájemné uznávání funguje. Tato činnost se zaměří především na vnitrostátní správní orgány (např. na kontaktní místa pro výrobky, oddělení odpovědná za oblasti problematických výrobků, vnitrostátní soudy, orgány dozoru nad trhem a pracovníky sítě SOLVIT) a podniky. Podrobné vodítko ke způsobu uplatňování vzájemného uznávání poskytne cílený balíček týkající se „**školení pro školitele**“ v oblasti vzájemného uznávání určený orgánům a podnikům a „**soubor pravidel pro vzájemné uznávání**“.

Členské státy by měly vzájemné uznávání výslovně stanovit ve svých vnitrostátních technických předpisech, je však třeba, aby tak učinily srozumitelným způsobem. Komise proto členské státy vybízí, aby do vnitrostátních technických předpisů vložily **jasnou a jednoznačnou „doložku jednotného trhu“**²⁸, a vypracuje zvláštní pokyny k jejímu používání:

„Má se za to, že zboží uvedené v souladu s právními předpisy na trh v jiném členském státě Evropské unie nebo v Turecku nebo zboží pocházející ze státu ESVO a uvedené v souladu s právními předpisy na trh ve státě ESVO, který je smluvní stranou Dohody o EHP, je slučitelné s tímto opatřením. Uplatňování tohoto opatření podléhá nařízení [odkaz].“

²⁶ „Kontaktní místa pro výrobky“ představují rozhraní mezi podniky a vnitrostátními správními orgány a místo, kde lze najít informace o všech platných vnitrostátních pravidlech.

²⁷ http://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/free-movement-sectors/mutual-recognition/products-list_cs.

²⁸ To se nevztahuje na výrobky pocházející ze států ESVO a Turecka, jež byly vyloučeny z Dohody o EHP nebo celní unie s Tureckem (např. ryby a rybí výrobky).

4. ZÁVĚR

Jednotný trh s výrobky je jedním z nejlepších přínosů EU. Poskytuje EU konkurenční výhodu při řešení problémů spojených s globalizovanými obchodními toky a hodnotovými řetězci. V zájmu odstranění těchto problémů musíme zajistit, aby jednotný trh úspěšně fungoval a nabízel tržní příležitosti pro podniky a vysokou úroveň ochrany pro všechny. Všechny dotčené strany – široká veřejnost, pracovníci, spotřebitelé, podniky a orgány – musí být ujištěny, že mohou jednat a pořizovat bezpečné výrobky v transparentním a spravedlivém prostředí, v němž platí pravidla pro všechny stejně. Musí být schopny věřit, že výrobky jsou bezpečné a jsou v souladu s právními předpisy.

Tento balíček má zajistit vytvoření takového transparentního a spravedlivého jednotného trhu s bezpečnými výrobky pro všechny. Orgány a podniky získají důvěru ve vzájemné uznávání jakožto zásadu, která u všech chrání veřejný zájem a otevírá jednotný trh. Lepší dodržování a vymáhání předpisů posílí důvěru spotřebitelů v bezpečnost výrobků uváděných na jednotný trh. Ve stále rychleji se měnícím a integrovanějším světě to je ještě důležitější.

Vedle legislativních návrhů v rámci tohoto balíčku budeme úzce spolupracovat s příslušnými orgány a zúčastněnými stranami a podnikneme kroky potřebné k vybudování této důvěry. To zajistí, aby již od dnešního dne mohly skutečný dopad a skutečné přínosy pro všechny zlepšit jednotný trh se zbožím zítřka.

Dodatek: Navrhovaná lhůta pro opatření „měkkého“ práva

2018:

- Doložka jednotného trhu
- Průběžně: optimalizace sbližování nástrojů IT v oblasti dozoru nad trhem (jako je RAPEX a ICSMS) v souladu s platným právním základem.
- Uplatňování ukazatelů dozoru nad trhem
- Příprava informační kampaně o vzájemném uznávání
- Vypracování programu školení pro školitele v oblasti vzájemného uznávání
- Přístup ke konkrétním odvětvím založený na spolupráci podle směrnice o transparentnosti jednotného trhu

2019:

- Soubor pravidel pro vzájemné uznávání
- Výměny úředníků
- Posouzení dalšího rozvoje stávajícího seznamu výrobků pro vzájemné uznávání